

บทคัดย่อ

ในปัจจุบันเครือข่ายกองทุนสวัสดิการชุมชน โดยทั่วไปจะดำเนินการระดับตำบล การบูรณาการระดับอำเภอยังไม่มี การดำเนินการมาก่อน การวิจัยเชิงปฏิบัติการพัฒนารูปแบบการบูรณาการเครือข่ายกองทุนสวัสดิการชุมชน อำเภอไชยา มีวัตถุประสงค์หลักคือการพัฒนากรอบแบบ (Model) ในการเชื่อมโยงกลุ่มกองทุนสวัสดิการชุมชน ให้พัฒนาเป็นเครือข่ายระดับอำเภอ และดำเนินกิจกรรมร่วมกันในการดูแลจัดสวัสดิการสำหรับประชาชนผู้ยากลำบากในพื้นที่ วิธีการศึกษานี้เน้นการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องในทุกขั้นตอน โดยประยุกต์กระบวนการเชิงสร้างสรรค์ “สุนทรียสนทนา” (Appreciation Inquiry) ซึ่งประกอบด้วย 1) การค้นหาศักยภาพและทุนชุมชนในมิติต่างๆที่เป็นประโยชน์ในการพัฒนาโครงการ 2) การสร้างฝันและเป้าหมายร่วมกันในการบูรณาการเครือข่าย 3) การออกแบบวิธีการที่จะทำให้งานบรรลุเป้าหมาย และ 4) การปฏิบัติด้วยความมุ่งมั่นตามวิธีการที่ออกแบบไว้ เพื่อให้ฝันเป็นจริง

ด้วยกระบวนการดังกล่าวพบว่าองค์กรชุมชนที่ดำเนินกิจกรรมด้านสวัสดิการในอำเภอไชยามีมากกว่า 110 องค์กร ส่วนใหญ่จัดสวัสดิการด้านสินเชื่อทางการเงินในขณะที่การจัดสวัสดิการเชิงสังคมแก่สมาชิกและกิจกรรมสาธารณประโยชน์ คิดเป็นร้อยละ 7.95 ของเงินกองทุน โดยกลุ่มที่จัดสวัสดิการทางสังคมมากที่สุด คือชมรมผู้สูงอายุ (ร้อยละ 55.5) และกลุ่มที่มีความเข้มแข็งด้านการเงินมากที่สุดและจัดสวัสดิการชุมชนอย่างเป็นระบบมากที่สุด คือสหกรณ์เครดิตยูเนี่ยน จากการสำรวจพบผู้ยากลำบากในอำเภอไชยา จำนวน 1,191 ราย ได้รับการช่วยเหลือจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในลักษณะของเบี้ยยังชีพรายเดือน จำนวน 771 ราย ผู้ยากลำบากที่ยังรอความช่วยเหลือ จำนวน 420 ราย ผู้ยากลำบากส่วนใหญ่เป็นกลุ่มผู้สูงอายุ (ร้อยละ 40.48) รองลงมาคือผู้มีรายได้น้อย (ร้อยละ 29.29) ผู้พิการ (ร้อยละ 13.81) และเด็ก (ร้อยละ 10.48) ลักษณะความยากลำบากที่พบมากที่สุด คือ ขาดผู้อุปการะดูแล

เครือข่ายกองทุนสวัสดิการชุมชนเป็นเครือข่ายทางสังคม การเชื่อมโยงเครือข่ายเริ่มจากการค้นหากลุ่มกองทุน คณะกรรมการกองทุนที่มีจิตสาธารณะ และทำความเข้าใจ สร้างแรงจูงใจเชิงผลประโยชน์เชิงสวัสดิการในการเชื่อมโยงกองทุนต่างๆเข้าด้วยกัน การบูรณาการต้องเริ่มจากการบูรณาการความคิด บูรณาการคน และบูรณาการระบบการทำงาน การบริหารเครือข่ายต้องยึดหลักความเสมอภาค ความเท่าเทียมระหว่างกองทุนประเภทต่างๆ สิ่งที่สำคัญที่สุดในการดำเนินการงานของเครือข่ายและกองทุนสวัสดิการชุมชน คือการสร้างเชื่อมั่นแก่ประชาชน และองค์กรภาคีต่างๆ ดังนั้นเครือข่ายจึงต้องมีระบบ กลไก ระเบียบ แนวปฏิบัติต่างๆที่ชัดเจน และมีความโปร่งใสในการบริหาร และยังคงต้องได้รับการหนุนเสริม และให้การรับรองโดยราชการ

กองทุนสวัสดิการชุมชน อำเภอไชยาเป็นกองทุนจัดตั้งขึ้นใหม่ บริหารโดยคณะกรรมการจาก 4 องค์กรเครือข่าย คือ เครือข่ายชมรมผู้สูงอายุ เครือข่ายกองทุนหมู่บ้าน เครือข่ายกลุ่มออมทรัพย์ และ

III

เครือข่ายเครดิตยูเนียน กองทุนนี้ดำเนินกิจกรรมด้านสวัสดิการแก่สมาชิก และผู้ยากลำบากเป็นหลัก ไม่มีบริการกู้ยืมแก่สมาชิก ทั้งนี้เพื่อความมั่นคงของกองทุน สิ่งที่สำคัญที่สุดในการจัดตั้งกองทุนระดับอำเภอ คือการสร้าง ความเชื่อมั่นทั้งแก่องค์กรเครือข่าย และประชาชนทั่วไป ในระยะแรกจึงมีความจำเป็นที่จะต้องมีหลักประกันเชิงนโยบาย และการหนุนเสริมจากรัฐตามสมควร และมีองค์กรสนับสนุนด้านการเงินอีกส่วนหนึ่ง

การวิจัยสำเร็จตามเป้าหมายทั้งในด้านข้อมูลผู้ยากลำบาก การเชื่อมโยงกองทุนสวัสดิการ การเตรียมความพร้อมในการบริหารจัดการเครือข่าย และเปิดรับสมาชิกกองทุนสวัสดิการอำเภอไชยาได้ตั้งแต่วันที่ 1 พฤศจิกายน 2550 ซึ่งมีผู้ให้ความสนใจเป็นจำนวนมาก แต่ผลสัมฤทธิ์ในการดำเนินงานของเครือข่ายยังไม่สามารถประเมินได้ภายใต้ระยะเวลาของการวิจัยนี้

คำหลัก สวัสดิการชุมชน การบูรณาการเครือข่าย อำเภอไชยา

Abstract

The network of the general community welfare fund is presently operating only at a sub-district level as there is no record of such operation at a district level. This practical based research on a development of the integration model for a network of a community welfare fund was aimed to find out the model that can link and upgrade the group of community welfare fund to be a district level network and simultaneously to jointly operate in arranging for local people in need welfare. The study was focused on the participation of all concerns in every step. This was arranged through an adapting a creative process called "Appreciation Inquiry" which consisted of (1) looking for the community capabilities and funds in different dimensions that benefit the developing project (2) creating mutual ideas and targets in the network integration (3) designing a method to achieve the targets (4) performing with determination to pursue according to the designed ideas.

It was found through an operation according to the abovementioned steps that there were more than 110 community organizations recently performing welfare activities. Most of them were for financial loan welfare. Meanwhile 7.95% of the fund was for an arrangement of social based welfare for members and public benefit activities and an elderly club was a group that arranged the highest social welfare (55.5%). The Credit Union Cooperation was a group that possessed the strongest financial status and the most systematic arrangement in the community welfare. The survey among 1,191 needy/poor people in Chaiya district revealed that 771 of them received assistance in a form of a monthly payment from the local administration organization while the rest of 420 people still awaiting for help. The needy/poor people were mostly the elderly (40.48%) and respectively followed by the low income (29.29%), the disabled (13.81%) and children (10.48%). Lacking of no one to look after them was a common problem among these people.

The community welfare fund is a social network. The connection among the networks initiates from seeking for a fund group, a fund committee with public consciousness as well as creating understanding and motivation in a form of welfare benefit that can link among different funds. The integration starts from ideas, people, as well as work system while the network management is based on equality that all funded categories must receive the same treatment. The most important thing in the operation of the network and the community welfare fund is to create the trust among people and organizations. Therefore, the network must consist of a system, rules

and regulations, a clear practical policy and a non-corrupt management. Moreover, such operation must be supported and certified by a government body.

The community welfare fund for Chaiya district is a new arrangement managed by the committee from 4 network organizations i.e. the elderly club, village fund, saving group, and the credit union cooperation, This fund mainly organizes welfare activities for its members and for the needy. There is no loan service for the members due to the fund security. As earlier mentioned, the most important thing for the fund establishment in the district level is to create the trust among the network organizations as well as among people therefore it becomes necessary, at the initial stage, to have a guaranteed policy, suitable support from the government and a financial support from some organizations.

This study achieved the target in the information of the needy, the linkage of the welfare fund, and the preparation in the network management as Chaiya district welfare fund was opened for members on the 1st of November 2007. The launching attracted a lot of people. Nevertheless, it is too early to evaluate if this operation is successful.

Key word: community welfare, network integration, Chaiya District